16 Jaar, No. 137. — 's HERTOGENBOSCH. — Zaturdag 16 November 1844

DE NOORD-BRABANDER

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad. f 12.
Franco per post. „ 14.

DICERE VERUM QUID VETAT? HORATIUS.

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN
15 cents de regel
behalve 35 cents zegel

WAT MOET ER VAN DE TOEKOMST GEWORDEN?

Met diep leedwezen hebben wij in de *Staats-Courant* van 11. dingsdag gezien, de onbegrijpelijke missieve van den minister van binnenlandsche zaken aan de tweede kamer.

Die missieve is een *coup d'état*.

Derzelver gevolgen kunnen onberekenbaar zijn, indien de kamer door buitengewone inspanning van voorzigtigheid en wijsheid, niet herstelt, wat de gewaagde onhandigheid der regering op het spel zet.

De minister berigt aan de kamer, dat de koning het onvoegzaam acht de kommissie uit de Kamer te ontvangen, indien deze een adres ten antwoord komt aanbieden, dat de goedkeuring der eerste kamer niet zal hebben verworven.

Het grieft ons te zien, hoe die ministeriële missieve overal eenen indruk gemaakt heeft van verontwaardiging, welke niet spoedig zal zijn uitgewischt.

Wij stellen de ongrondwettigheid van die handelwijze ter zijde, waardoor een ministerie de verantwoordelijkheid zijner opiniën van zich afschuift, en die geheel op den koning te doen drukken. Wij spreken hier van de zedelijke verantwoordelijkheid voor de publieke opinie en de kamer, waaraan men den koning zoo roekeloos heeft bloot gesteld. De grondwet heeft wel is waar niet uitdrukkelijk verboden, dat de koning regtstreeks met de kamer zou handelen. Maar al is het dat dit beginsel niet in de hoogste staatswet is opgeteekend, het is daarom niet minder heilig. Misschien des te heiliger, want het is een der fondamentele beginselen, waarop het konstitutioneel stelsel berust, omdat zonder hetzelve een ander noodzakelijk beginsel onmogelijk wordt, namelijk: *dat de koning geen kwaad kan doen.*

Maar daarom ook noemen wij het onvergeeflijk, dat een ministerie den naam des konings heeft komen mengen in debatten, welke op zich zelve en zonder dat bedroevend incident, reeds van eenen zeer verontrustenden aard waren.

De tweede kamer wil in haar adres den wensch hebben uitgedrukt, dat de regering tot eene herziening der grondwet mogt overgaan. Zij heeft het regt dat te doen, ten spijt van art. 227 der grondwet, die dat niet [illegible].

Het ministerie dat wil BEHOUDEN, tracht in de eerste kamer dien wensch te doen verwerpen. Het slaagt daarin.

De regering heeft alzoo de gelegenheid gevonden, om twee der drie hooge staatsmagten in strijd te brengen met elkander.

De tweede kamer besluit in de sektiën, om zich door de eerste kamer niet te laten weerhouden van het uitdrukken van dien wensch, en staat op het punt om in het openbaar te gaan beslissen, welk middel zij zal aangrijpen om haren wensch onder de oogen des konings te brengen. Onder die voorgestelde middelen komt onderanderen dit voor, dat de kamer haar adres den koning zal aanbieden zonder goedkeuring der eerste kamer. Zij heeft daartoe het regt dat door niemand kan betwist worden. Ook zelfs het ministerie betwist dat regt niet. Een gebruik heeft alleen gewild, dat de beide kamers te zaam een adres zouden aanbieden. Maar het staat ieder der kamers vrij dat gebruik af te schaffen, zoodra zij zulks goedvinden.

Welnu, op het oogenblik dat de kamer in overweging zal gaan nemen, of zij van dat beslnit niet zal en moet afgaan om hare wenschen voor de voeten van den troon te brengen, komt de minister aan de kamer berigten, dat de koning het onvoegzaam acht zich op die wijze een adres der tweede kamer te laten aanbieden. En het ministerie heeft alzoo ook nog een middel gevonden, om de geëerbiedigde majesteit van den koning, de eerste en hoogste staatsmagt, in dien strijd te brengen, een prijs te geven aan botsingen van alterlei rampzaligen aard.

Wij noemen de handelwijze der regering niet alleen onverantwoordelijk en onvergeeflijk; zij is roekeloos en verdient den blaam van ieder, die zijnen vorst en zijn vaderland liet heeft.

Wij hebben aan de paragraaf der herziening onze goedkeuring niet gehecht, omdat, indien wij den wensch eener herziening wilden uitgedrukt zien, wij zulks krachtiger zouden begeeren. Maar wij, die vermeenen dat van deze regering geenen goeden uitslag te verwachten is om onze grondwet te verbeteren, wij willen dus ook van haar geene herziening; wij zouden dus ook dien wensch niet willen uiten, en indien wij bij den koning wenschen willen gevorm hebben, dan zouden wij zijne majesteit willen gesmeekt hebben, dat hij een nieuw ministerie gelieve daar te stellen, dat één in beginselen en sterk door die eenheid, de herziening der grondwet als eerste voorwaarde van zijn bestaan in zijn programma zoude opnemen.

Het moet ons dus onverschillig zijn, of de paragraaf der grondwetsherziening in het adres behouden blijft of niet; maar het is ons niet onverschillig, het kan, het mag ons niet onverschillig zijn, dat de regering, hare impopulaire denkbeelden overschaduwe door de majesteit van den troon, en zóó den koning onmiddelijk bloot en verantwoordelijk stelle voor hare beginselen, die de meerderheid der kamer verwerpt, waartegen deze op het punt staat van eene openlijke manifestatie te doen, welke de geheele natie beaamt.

Het staat zeker den koning vrij eene bezending uit de kamer al of niet te ontvangen, maar is het geraden, is het voorzigtig, is het staatkundig den koning te raden, dat hij eene kommissie uit de kamer gehoor weigert?

De kamer is eene staatsmagt. Zij is eene staatsmagt welke moet geacht worden het volk te vertegenwoordigen. Die magt, welke de plaats der geheele natie bekleedt om hare belangen te verdedigen, is daarenboven niet ontbindbaar, en dikwerf bezield met eenen geest, die even [illegible] voor den troon als voor [illegible]. Die magt is daarom bij het volk impopulair; maar zij tracht zich eenige populariteit te winnen, door onbepaald wenschen te vormen voor eene herziening der grondwet, welke geheel de natie wil.

Is het niet gewaagd op zulk een oogenblik den koning uit te noodigen tot eene demonstratie, die middelerwijl zij aan de kamer het grondwettig regt van petitie schijnt te ontzeggen, tevens op den koning personeel schijnt te doen terug vallen, wat de ministers niet meer durven verdedigen.

Is het geoorloofd de hoogste magt van den staat tegen over eene andere hooge onafhankelijke staatsmagt in konflikt te brengen?

Is het geoorloofd de verdiende populariteit van den [illegible] en zijn volk bemiddenden koning bij de natie in gevaar te brengen, door den koning den schijn te geven van zelf en alléén datgene te willen

wat niet meer is of zijn kan dan het sijsteem der ministers?

Neen, dat is niet geoorloofd.

Nederland heeft behoefte aan den troon. Het heeft behoefte, dat de troon bekleed worde door het huis van Oranje. Het heeft behoefte, dat de scepter gevoerd worde door Willem II. Maar daarom ook heeft Nederland behoefte, dat de troon geschraagd worde door allen die hun vaderland lief hebben. De troon mag niet gebezigd worden tot behoud van eene koterie, en zij die denzelven wagen aan het bestendigen van eigen denkbeelden welke impopulair zijn en misschien morgen zullen instorten, zijn verantwoordelijk bij de natie en de geschiedenis voor al de gevolgen, welke hunne kortzigtige en onberaden handelingen in de toekomst zullen veroorzaken.

Dat de ministers hun sijsteem zelve verdedigen. Indien zij het niet verdedigen kunnen, dat zij dan ook het behoud hunner portefeuille, en het bestendigen of liever, het voor eenige dagen of maanden voorttrekken hunner impopulaire en anti-nationale beginselen niet ongrondwettig door het openlijk inroepen van den naam des konings trachten te bewerken.

Het zou aanleiding kunnen geven tot vermoedens, dat in den boezem zelven van het ministerie, vijanden van den troon gevonden worden, indien men niet wist, dat daar de onbegrijpelijkste kortzigtigheid gepaard gaat met de grootste onhandigheid en de gevaarlijkste roekeloosheid.

Toen de wet van den 6 maart zoo onverhoopt de leening van 117 millioenen deed gelukken, toen hebben wij voorspeld, dat de minister van finantiën, door den tuinelgeest van zijne zegepraal verblind, dwaze stappen zoude wagen. Wij hadden nooit kunnen denken, dat de minister van binnenlandsche zaken ook in zooverre in die blindheid zoude hebben gedeeld, dat hij zijn ministerie zoude laten bezigen tot eene missieve, als wij hedenmorgen noodzaakt zijn te misprijzen.

Maar er is in den loop der zaken eene onweerstaanbare kracht; en hij die eenmaal in de staatkunde eenen misstap doet, wordt voortgesleept tot andere, die de eerste noodzakelijk heeft gemaakt. Ook hier is de spreuk waar: *abyssus abyssum invocat.*

AMERIKA

Bij den vreeselijken storm die den 4 en 5 october op het eiland Cuba heeft gewoed, en waarvan wij in ons vorig nummer bereids gewag maakten, zijn *twee en tachtig* schepen van alle natiën omgeslagen, waaronder drie groote stoomboten, de *Natchez*, de *Cardenas* en de *Rijen*. Eene uit Mexiko met eene rijke lading terugkeerende Fransche brik, trachtte zich in de haven van Havana te bergen, doch werd bij den ingang der haven geheel en al verbrijzeld. Eene Spaansche oorlogsbrik is eveneens totaal verongelukt. Om kort te gaan, zegt eene briefwisseling aan welke wij deze bijzonderheden ontleenen, wij zouden niet eindigen indien wij al de onheilen wilden optellen, welke in deze streken plaats hebben gehad.

Men heeft nog geene berigten van de Fransche Antilles; doch vermoedelijk zullen deze ook min of meer de woede van den storm ondervonden hebben. Het eiland Cuba heeft overigens het meest geleden. Al de huizen zijn ongelukkige eilanden geworden en schrikwekkend tafereel op van de rampen, welke de storm daar heeft veroorzaakt. Het was er een dreunen morgens; dat het werk der vernoesting te Havana een' aanvang nam; het geraas der verbrijzelde deuren en vensters, het gekraak der instortende huizen, de ontwortelde boomen, gevoegd bij het gejammer der onder de puin bedolven slagtoffers, bij het gekerm van vrouwen en kinderen en bij het oproer der elementen, dit alles vormde, bij het droevig schijnsel van het vuur des hemels, een akelig panorama hetwelk voor geene beschrijving vatbaar is.

Bij het aanbreken van den dag, bood het troosteloze Havana den aanblik, eener gebombardeerde stad aan. Geene enkele wijk was gespaard geworden.

Reeds 70 lijken heeft men tot heden onder de puinhoopen uitgehaald.

De gouverneur heeft onverwijld eene inschrijving geopend, ten behoeve der meest getoisterde huisgezinnen; in den tijd van vier dagen hebben zij 20,000 dollars.

Ook de stad Reyla, op eenigen afstand van Havana gelegen, heeft veel geleden.

ENGELAND

H. M. en prins Albert zijn den 10 naar Burlingh-House vertrokken. Sir Robert Peel vergezelt de doorluchtige reizigers.

Op de laatste markt van Howden, de grootste paardenmarkt in Engeland, heeft men een' Chinees opgemerkt, die verscheidene aankoopen deed voor den heer van het Hemelsche rijk, alwaar de paarden zeer zeldzaam zijn.

SPANJE.

De krijgsraad voor welke de generaal Prim en zijne medebeschuldigden gebragt zijn, heeft den 5 dezer zijne zitting gehouden. Dit proces had veel nieuwsgierigen gelokt. Al de aangeklaagden hebben de feiten waarop de aanklagt gegrond was ontkend. Prim is door den generaal Schelly verdedigd geworden; de krijgsraad heeft na het aanhooren der konklusien van den fiskaal en vonnis gewezen, inhoudende dat aangezien de instruktie der zaak niet naar behooren is geschied, er met den meesten spoed tot een nieuw onderzoek zal worden overgegaan, en dat de zaak nader zal worden behandeld.

— In de zitting van de kamer der gedeputeerden van 5 dezer is art. 7 van het concept-adres, betreffende de finantiën, met eene groote meerderheid van stemmen aangenomen. Die paragraaf was verdedigd geworden door den minister Mon, welke bij die gelegenheid getreden is in zeer gewigtige beschouwingen, welke de algemeene goedkeuring verworven en de aanneming der paragraaf ten gevolge gehad hebben.

Die uitslag was voorzien. Het geregtshof kon onmogelijk eene beslissing nemen, door zich enkel en alleen te gronden op de door den fiskaal in zijn requisitoir aangehaalde daadzaken. De vrijspraak van den graaf van Reuss is overigens meer dan waarschijnlijk.

— Uit Ceuta wordt van den 29 october geschreven dat, ingevolge het tusschen de Spaansche en Marokkaansche regeringen gesloten verdrag, reeds afbakeningspalen op de grenslinie geplaatst zijn; op deze steenen palen bevindt zich dit opschrift: Spanje 1844. Onder de regering van Isabella II."

— Te Barcelona is den 4. dezer de doodstraf voltrokken aan Antonio San Just, wegens deelneming, zegt het dagblad *la Verdad*, aan de zamenzwering van het afgeloopen jaar. De gewapende magt was voltellig bij die exekutie. De *Imparcial* merkt aan, dat Antonio San Just de zoon was van eenen generaal van dien naam, die te Malaga het slagtoffer van het beroer viel. Ook zijn grootvader was onder de slagen der moordenaars gevallen. Antonio heeft tot op het laatste oogenblik veel koelbloedigheid en kalmte betoond, en de laatste middelen van onze heilige godsdienst op de gepaste wijze ontvangen.

FRANKRIJK

De hertog van Aumale, de prins van Joinville en de luitenant-generaal Durosnel zijn den 11 dezer naar Toulon vertrokken, om van daar verder naar Napels te reizen; de hertog de Montebello, Fransch gezant aan het hof der beide Siciliën, de luitenant-generaal Durosnel en de kontre-admiraal Parseval Deschênes die met zijn smaldeel van Tunis naar Napels moet stevenen, zullen de getuigen voor den hertog van Aumale bij zijn huwelijk zijn, dat gelijk reeds gemeld is, den 28 dezer maand zal worden voltrokken. Na het huwelijk zullen de prinsen en de pertenaar van Aumale, Napels den 1 december verlaten en te Marseille ontscheepen, alwaar vele toebereidselen gemaakt om hen luisterrijk te ontvangen.

— Een der dagbladen verzekert, dat de regering voorneniens is om, dadelijk na den afloop der zitting, de kamerleden te binden, ten einde eene nieuwe voor de datum gunstig gestemde kamer te inlaugen. Men wil weten, dat de ordonnantie van bijeenroeping der kamers, tusschen 15 en 20 dezer in den *Moniteur* zal verschijnen.

— Het kabinet der Tuileriën schijnt van zijnen gezant te Londen het officiële berigt te hebben ontvangen, dat Espartero die hoofdstad niet heeft verlaten en zich aldaar nog den 5 dezer bevond.

— Bijna dagelijks arbeidt de maarschalk Soult met den generaal Bedeau, den nieuwen kommandant der polytechnische school.

— De door den maarschalk Bugeaud tegen de Kabijlen ondernomen expeditie is geëindigd. De maarschalk is in den nacht van den 4 dezer te Algiers teruggekomen; de generaal Lamoricière werd aldaar verwacht, en, zoo als men verneemt, gedurende de reis en het verblijf van den gouverneur-generaal in Frankrijk, die betrekking ad interim op zich te nemen.

— Men verzekert dat het plan van aanvulling der amnestie hevigen tegenstand ontmoet in den staatsraad, vooral ten opzigte van de in vrijheidstelling van prins Louis Napoleon. (*Avenir.*)

— Zal het wets-ontwerp op het middelbaar onderwijs ingetrokken worden? De heer Cousin is te dien opzigte zeer besluiteloos. Die intrekking is het geliefkoosd denkbeeld van de heeren Passquier en Decazes en is reeds van te mishagen aan den heer de Broglie, die alsmede onthaal, dat het rapport van den heer Thiers genoten heeft, zeer ontevreden is. Doch zal de heer Villemain reden hebben om door te gaan die in de aanstaande zitting staatkundig gewigt merkelijk zal verminderen? Men verzekert dat de minister van openbaar onderwijs op dit punt vast besloten is, en dat hij niet zal toegeven. (*Revue de Paris.*)

NEDERLAND

's HOSCH, 15 nov. Door de late aankomst van den Hollandschen post van vorigen dag, hebben wij het verslag van de gezamentlijke zitting der tweede kamer van den 11 dezer, benevens den uitslag der stemming in ons vorig nummer niet kunnen opnemen. Wij laten een en ander dus hieronder beknopt volgen.

's HAGE. In de afgeloopen week is het bestuur der registratie overgegaan, om op de personen, die tot dus verre in gebreke zijn gebleven, hetzij uit onwil, hetzij uit onvermogen, de geldboeten in, volgens waarvan zij bij onderscheidene vonnissen van het kantongeregt veroordeeld waren, te invorderen.

te te passen; ten gevolge waarvan reeds een overtreden en eenige overtredens der wet op de [illegible] en visscherij op het raadhuis [illegible] gijzeling zijn gesteld. Men wil dat het kantongeregt veroordeelden,

welke de lijfsdwang zal worden toegepast, meer dan 50 bedragt en de gevangenzetting van allen spoedig volgen zal. Wij deelen het bovenstaande daarom mede, omdat zij, die kommissen ter zake van politie-overtredingen te buunen laste hebben, en op de herhaalde waarschuwingen de gelaboeten bij den ontvanger der registratie tot heden niet betaald hebben, zich nog in tijds zouden kunnen vrijwaren van in hechtenis genomen te worden.

VLISSINGEN, 11 november. Heden morgen ten half elf ure is alhier Zr. Ms. fregat *de Rijn* binnengeloopen, hetwelk uit de Middellandsche zee komt, en onder bevel van prins Hendrik der Nederlanden staat.

TWEEDE KAMER DER STATEN GENERAAL.

Avond-zitting van 11 november.

De beraadslagingen over het algemeen verslag nopens het adres van antwoord op de troonrede worden voortgezet.

De heeren Gouverneur, Duymaer van Twist, de Man, van Panhuys, Mutsaers, van Rechteren, Luzac, Gevers, Faber van Riemsdijk, Knipberst en Bruce voeren daarover achtervolgens het woord.

Na dat de vier eerste der door de kommissie gestelde vragen, alsmede een amendement van den heer Bruce zijn verworpen, gaat men over tot de stemming over de vijfde vraag, om het aangenomen adres door de beide kamers der staten-generaal te doen aanbieden; met mededeeling van het verschil van gevoelens over de paragraaf der grondwets-herziening. 27 leden verklaren zich er vóór en 27 er tegen, zoodat de stemmen staken. Ingevolge het reglement van orde der kamer de zaak tot eene volgende zitting moetende worden uitgesteld, doet de president het voorstel, de nadere stemming te verdagen tot op heden over veertien dagen. Hieruit ontstaat eenige diskussie, en ten laatste wordt op voorstel van den heer Luzac, besloten, de stemming uit te stellen tot aanstaanden woensdag, vóór den aanvang der alsdan aan de orde gestelde beraadslaging.

Vóór de vijfde vraag hebben gestemd, de heeren Uytwerff Sterling, Modderman, van Panhuys, Gevers, Luzac, Storm, van Dam, Michiels van Verduynen, Boreel, Cost Jordens, Wichers, Thorbecke, van Heloma, Brouwer, Verwey-Mejan, Duymaer van Twist, van Heemstra, van Rechteren, de Kempenaer, van Golstein, Telting, Schooneveld, Corneli, de Man, de Monchy, Strens en Bruce.

Tegen hebben gestemd de heeren Scheers van Harencarspel, Repelaar, Cerver Hooft, Gouverneur, van Bleyswijk, Faber van Riemsdijk, Enschedé, Hooft, Knipberst, Luijben, Hasselaar, Sirtema Burgronje, van Sasse van Ysselt, de Jong, Star Busmann, Mutsaers, Backer, van Heeckeren, Menso, van Nagell, Anemaet, den Tex, Nederburgh, van Naamen, Draijvestijn, Romme en van Akerlaken.

De vergadering wordt vervolgens gescheiden.

Zitting van 13 november.

Van regerings wege is ingekomen eene lijst van dispensatien. — Wordt voor kennisgeving aangenomen.

Een aantal ingekomen verzoekschriften, van fabrikanten uit 's Hertogenbosch, van handelaars uit Amsterdam, Rotterdam en elders worden naar de kommissie *de hoc* verzonden.

Ingevolge het jongste besluit der kamer, na de staking der stemmen, worden thans de beraadslagingen over het ontwerp-adres gespend.

De heer Anemaet moet verklaren niet van gevoelen verschillend te zijn.

De heer van Golstein zegt: verscheidene voorstellen zijn er gedaan zijgen dezer is goedgekeurd. Slechts een is er overgebleven. Zoo men nu ook dit rejecteert, dan zou men in tegenspraak met zich zelven zijn, en van de eene zijde de zaak als niet en van de andere zijde als wel afgedaan beschouwd willen hebben. Doch is er een beter voorstel? Welaan, men doe het. Maar zoolang er geen ander is, verneemt de redenaar, dat men zich met het tegenwoordige moet vereenigen. De redenaar betoogt verder, dat de tijd, aan de beraadslagingen over het adres gegeven, niet hutteloos is besteed geworden. Die overwegingen hebben vele vruchten gedragen. Vele bezwaren zijn er tegen eene herziening der grondwet geopperd. Anderen hebben die gevoelens bestreden, en daardoor is de grond gelegd, om zich deswege beter te verstaan. Verschillende punten zijn aangevoerd, welke bij eene herziening in aanmerking zullen moeten komen. Verschillende denkbeelden zijn gewisseld, en zoo is de weg tot eene herziening gebaand. Ja, de spreker hecht daaraan meerdere waarde dan aan de uitdrukking van den wensch tot eene herziening. Hij hoopt, dat de nadere overweging thans de leden tot een gewenscht besluit zal geleid hebben.

De heer Verwey-Mejan beaamt ten volle het door den laatsten redenaar gesprokene en zal hieromtrent niets meer bijvoegen. Hij heeft echter een amendement op de derde zinsnede van het thans in beraad zijnde voorstel te maken over, volgens hem, de redaktie van het oorspronkelijk voorstel eene onjuiste uitdrukking in zich bevat. De eerste kamer heeft namelijk niet verklaard, niet in te stemmen met eene grondwets-herziening, maar zich niet te kunnen vereenigen met de uitdrukking van den wensch daartoe. In dien geest wenscht de spreker het voorstel gewijzigd te zien.

De heer de Kempenaer beschouwt den loop der beraadslagingen uit een bijzonder oogpunt. Het is de vraag niet, of het voorstel op zich zelf algeheele goedkeuring verdient, maar of men zich in de tegenwoordige omstandigheden daarmede kan vergenoegen. Dat onderscheid is groot. Op zich zelf acht de spreker het voorstel in geenen deele als zoo geheel goed. Was het in de rij der voorstellen eerder geplaatst, bij zou er zich tegen verklaren, zich vleijende een beter voorstel te erlangen. De zaak is thans omgekeerd. De meerderheid heeft verworpen hetgene hij wilde, eene afbuiderlijke aanbieding. In dien stand van zaken moet hij zich, ofschoon ongaarne, met het tegenwoordig voorstel behelpen: het is beter dan niets. In het belang der kamer, spoort de redenaar zijne medeleden aan, de zaak wel te overwegen, en het voorstel niet aan te nemen, om het voorstel zelf, maar om de daarmede in verband staande omstandigheden.

De heer Verwey-Mejan daartoe door den voorzitter verzocht, formuleert zijn voorstel nader. De derde zinsnede van het vierde voorstel zal nu luiden als volgt:

« De eerste kamer, daarentegen, zonder te treden in het onderzoek omtrent het wenschelijke » dezer herziening en verbetering in het algemeen, » vereenigt met de uitdrukking van dien wensch » zich niet te moeten vereenigen, uithoofde van » art. 227 der grondwet. »

Het voorstel, aldus gewijzigd, wordt alsnu in omvraag gebragt, en met eene meerderheid van 28 tegen 26 stemmen, aangenomen.

Het ontwerp-adres zal op de gebruikelijke wijze aan de eerste kamer worden verzonden.

Voor hebben gestemd de heeren van Dam van Isselt, Corneli, Luzac, van Goltstein, Verwey-Mejan, Thorbecke, van Rechteren, van Heloma, van Heemstra, Gevers, Duymaer van Twist, van Naamen, Brouwer, Telting, Wichers, Strens, Cost Jordens, de Kempenaer, Storm, Modderman, de Monchy, Schooneveld, Boreel van Hogelanden, Michiels van Verduynen, de Man, Uytwerff Sterling, Bruce en van Panhuys.

Tegen hebben gestemd de heeren Scheers van Harencarspel, van Bleyswijk, Anemaet, Snouck Hurgronje, Knipberst, Faber van Nagell, Hoffman, Enschedé, Gouverneur, Romme, Corver-Hooft, Nederburgh, Star Busmann, Menso, van Sasse van Ysselt, Hooft, Luijben, van Heeckeren, Repelaer, Faber van Riemsdijk, Mutsaers, den Tex, de Jong en van Akerlaken.

Daarna is beraadslaagd over de voordragt van wet nopens den inkoop der 3½ per cents schuld van het voormalige amortisatie-syndikaat over het loopend jaar.

De heeren de Man, van Goltstein, Bruce en van Dam van Isselt hebben achtervolgens verklaard dat, hoezeer zij in vorige jaren tegen dit ontwerp hebben gestemd, omdat zij de verpligting van den staat tot dien jaarlijkschen inkoop niet konden erkennen, zij thans hunne goedkeuring daaraan zouden geven, zonder die verpligting alsnog te willen toestemmen. Zij deden dit omdat thans de middelen voorhanden waren, om dien inkoop te kunnen bewerkstelligen, zonder dat het noodig ware nieuwe schuld daarvoor te kreeren.

De heeren Gouverneur en van Rechteren vinden er voortdurend zwarigheid in, om, door de goedkeuring van dit ontwerp, als het ware de verpligting te erkennen tot afbetaling der 3½ per cents schuld, die er, hunns dunkens, niet bestond.

De heer Luzac heeft die verpligting volgehouden en de hoop te kennen gegeven, dat de vergadering op den sedert twaalf jaren in dezen gevolgden weg zou voortgaan.

De heer van Naamen meent dat de meerderheid der Kamer reeds dikwerf die verpligting heeft erkend, en dat men daarop thans niet meer moet terug komen. Hij acht het parlementair, om niet telkens op besliste zaken terug te komen, en beschouwt het als pligt, de besluiten van de meerderheid der vergadering te eerbiedigen. Het is dan ook natuurlijk dat hij de en morgen geoordeelt heeft, mede te moeten werken om aan de besluiten van de groote meerderheid der vergadering gevolg te geven; al mogten sommigen zijne handelwijze als inconsequent beschouwen.

De minister van finantiën heeft zijnen innigen dank betuigd aan de leden, die zich thans ook met het voorstel zullen vereenigen, en over de gevoelens, die zij ten aanzien van 's rijks finantiën hebben blootgelegd. Het is een verblijdend teeken ten aanzien van 's rijks geldmiddelen, het is de streelendste belooning voor de zorgen, die er aan haar herstel zijn gewijd. Het voorspelt eene gelukkige toekomst voor de finantiën van den staat. Het is het heerlijk gevolg der overeenstemming, die er tusschen de verschillende staatsmagten bestaan, en welke getoond heeft wat men vermag bij het behouden der eendragt, de belangen van het [illegible] steeds voor oogen stellen.

Ter stemming overgegaan zijnde, is het ontwerp *aangenomen* met eene meerderheid van 47 tegen 7 stemmen. Tegen hebben gestemd de heeren Knipberst, van Rechteren, Gouverneur, Romme, Storm, de Jong en Anemaet.

Eindelijk is er beraadslaagd over de voordragt van wet betrekkelijk de aflossing der schuld van de Nederlandsche handel-maatschappij. De heeren Gouverneur en van Heemstra hebben eenige bedenkingen in het midden gebragt en eenige opheldering gevraagd.

De minister van finantiën heeft dezelve beantwoord.

Daarna is het ontwerp in omvraag gebragt en *aangenomen* met eene meerderheid van 51 tegen 2 stemmen.

De vergadering is tot nadere bijeenroeping gescheiden.

Mengelwerk.

Ter gelegenheid van de openingsrede levert de *Tijdgenoot* n°. 43 eenige beschouwingen, die voornamelijk ten doel hebben om op eene grondwetsherziening aan te dringen.

Na de noodzakelijkheid dier herziening op den voorgrond te hebben geplaatst, onderzoekt de *Tijdgenoot* welke verwachtingen men daaromtrent kan koesteren, en eindigt met op de gevolgen te wijzen, zoo de natie in die verwachtingen thans weder werd te leur gesteld.

Wat het eerste betreft, de noodzakelijkheid: bijna niemand betwijfelt haar, — wij zouden met de *Tijdgenoot* omtrent de wijze van hervorming hemelsbreed verschillen; maar dat eene algeheele staatshervorming dringend gevorderd wordt, dat onze tegenwoordige huishouding ten verderve voert, wij zijn er meer dan iemand van overtuigd. — De ministers mogen, door eene gedienstige kamer geholpen, de natie zware lasten afdwingen, en *daarin* het herstel van ons financie wezen, en het behoud van den staat zien; de natie zelve gevoelt meer en meer dat andere middelen zullen vereischt worden om niet reddeloos verloren te gaan.

De noodzakelijkheid derhalve eener staatshervorming toegevende, laat ons zien, wat wij hiertrent te verwachten hebben.

De *Tijdgenoot* meent dat de herziening op handen is, omdat:

De kamer reeds voorleden jaar in haar antwoord op de openingsrede gezegd heeft «met vertrouwen » te verwachten, dat de regering het geschiktste » tijdstip tot de herziening en verbetering der » grondwet niet zoude laten voorbijgaan," — en het meerendeel der leden zich in de afgeloopen zitting voor eene herziening heeft verklaard.

De koning niet afwijzend maar bemoedigend gezegd heeft «dat de staten-generaal zich op hem konden verlaten."

De ministers in de vorige zitting de herziening niet stellig geweigerd, doch slechts het tijdstip ontijdig genoemd hebben.

Wij gaven in ons n°. van 23 october ll. een artikel over hetgeen wij van de kamer te wachten hebben, en kwamen tot het besluit dat er geene gevaarlijker begoocheling zijn kan, dan troost te zoeken bij de kamer voor het leed dat ons drukt, en zich verlossing voor te spiegelen van eene zijde vanwaar geene verlossing komen kan.

Wij nemen geen woord van dat artikel terug, en beweren nog altijd, dat zij die op de kamer vertrouwen, zich aan dezelfde inkonsequentie schuldig maken als de kamer zelve, die op de regering vertrouwt.

Zoo de pogingen van eenige duisterlingen ditmaal zijn mislukt en de beraadslagingen over het adres in het openbaar zijn gehouden, bewijst niet de benoeming [illegible] tegenwoordigen president, dat van de kamer niets goeds te wachten is. — Wel bevat het adres van antwoord eene periode over de herziening, maar ook [illegible] had dit plaats, en wil men zien hoe weinig er eene bepaalde opinie in de kamer heerscht, men volge de beraadslagingen over dit punt gehouden.

Zal dan de persoonlijke wil des koning eene herziening te weeg brengen? Geenszins! de koning heeft gezegd, dat de staten-generaal zich op hem konden verlaten. — Niemand twijfelt er aan; maar is het antwoord ten opzigte van het punt waarover wij handelen, wel anders dan ontwijkend? En hoe zou men willen dat de koning hier persoonlijk een beslissenden maatregel nam, terwijl de wensch daartoe door de staten-generaal zoo flaauw en met zoo weinig eensgezindheid wordt uitgedrukt, en [illegible] omringd is van ministers, die zeker alles eerder willen dan eene staatshervorming.

Want om met den *Tijdgenoot* van de ministers nog iets goeds te verwachten, is al te groote dwaasheid. In de vorige zitting mogen sommige ministers eene herziening onwillig gemoend hebben, maar is men dan vergeten, dat anderen veel verder gegaan zijn, eene lofrede op onze grondwet gehouden en aangetoond hebben hoe gelukkig de natie thans was! Dat laatste moge ons boosheids spotternij toeschijnen, het bewijst de gezindheid der ministers, — eene gezindheid die geuit werd toen er werkelijk eenige spanning in de kamer, bij gelegenheid der monster-wet, heerschte: maar zóó zeker was de regering van de flaauwe meerderheid der kamer, dat zij niet vreesde die gezindheid openlijk te verkondigen, — en thans, nu de ministers verkregen hebben wat zij wenschten, nu de kamer gedwee hare stem gaf en de natie dwaals genoeg was de leening vol te teekenen, thans zou men moeten dat dezelfde ministers op eenmaal van gevoelen veranderd zijn? — Doch er is meer, het stilzwijgen hieromtrent, in de openingsrede is het stelligste bewijs dat de regering geene herziening wil. Het is even ongerijmd te beweren dat gedurende deze zitting het wetboek van strafregt tot stand zal komen *omdat* daaraan geen gewag wordt gemaakt, als te zeggen: de ministers zijn eener herziening niet ongenegen *omdat* de openingsrede deswegens het stilzwijgen bewaart.

Maar zoo dan de billijke wenschen der natie niet worden vervuld, welke zullen de gevolgen zijn?

Dat de gemoedelijke, de vaderlijke *Tijdgenoot*, geachte lezer, ditmaal voor ons antwoorde! Dat blad is zoo weinig gewoon zijne denkbeelden bepaald uit te drukken, en het is zoo zeldzaam dat onze wijze van zien met de zijne strookt, dat wij thans als eene bijzonderheid zijne woorden bezigen.

« De Nederlandsche natie is eene stille, kalme » en beradene natie; zij heeft het liefst, dat de » staatshervorming uitga, van hen, wier betrek- » king medebrengt er op aan te dringen; maar het » Nederlandsche volk is levens een vrijheidlievend » volk, en waar de wettige vertegenwoordiging » achterlijk blijft in het behartigen der volksbe- » langen, heeft men meermalen onstuimigheid en » onrust, orde en vrede zien verbreken." (*V. C.*)

Advertentien

*** Getrouwd:

JOZUÉ WITZ,
en
JOHANNA CHRISTINA SCHOT.

Nijmegen,
den 12 November 1844.

*** Getrouwd:

J. H. VAN ROER, Med. doct.
en
M. C. LANGE.

Nijmegen,
12 November 1844.

*** *Amersfoort*, 18 *November* 1844. Heden middag ten 1 ure overleed, na voorzien te zijn geweest met de H. H. Sacramenten der stervenden, de Hoog Eerw. Heer *GIJSBERTUS ANTONIUS VERMEULEN*, Oud-Aartspriester van het District *Utrecht* en Pastoor te *Amersfoort*, in den ouderdom van ruim 63 jaren. Veertig jaren was hij Priester en wordt door alle weldenkenden betreurd.

H. BLOM,
R. K. Priester.

*** In eenen voornamen Kruideniers-Winkel binnen de stad *Utrecht*, wordt tegen den 15 December aanstaande gevraagd, eene bekwame WINKELDOCHTER van de R. K. godsdienst, niet onervaren in het rekenen en schrijven en van goede getuigschriften voorzien.

Te bevragen met *franco* brieven onder Letter D. bij den Boekhandelaar H. A. BANNING, te *Utrecht*.

Uit de hand te Huur

Twee HEEREN HUIZEN, met TUINEN en STALLINGEN, binnen deze Stad. Te bevragen bij den *Drukker* dezes.

*** Door sterfgeval wordt tegen 1 Maart TE KOOP of TE HUUR aangeboden, een net HUIS, met groote TUIN, gelegen of gedeeltelijk gelegen te *Reek* bij *Grave*.

Te bevragen bij den Uitgever dezes.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene KOETSKAR, eene zware VOERMANSKAR, eene HOOGKAR en eene CHAIS. Alles in goeden staat.

Te bevragen bij den eigenaar *P. SCHUURMANS*, aan de St. Janspoort, te *Heusden*.

LEES HIER!

Bij *A. P. SMITS*, Mr. Zadelmaker, op de Pensmarkt over de Korenbeurs, te *'s Bosch*, zijn te bekomen, differente soorten van Rijtuigen, alsmede eene uitterbrillante

STAATSIE-KOETS

met net gemaakten Lakenschen STAATSIE-BOK, niet minder als nieuw, en naar de laatste Modellen gemaakt en met Zilver gemonteerd, tegen eenen zeer billijken prijs.

Twee nette zoo goed als nieuwe

KARRETJES OP VEEREN EN RIEMEN,

met Raamtjes in de Kap.

Eene schoone Brabandsche

VIGILANTE,

zeer ligt. Alles naar den laatsten smaak.

TEGEN ZEER BILLIJKE PRIJZEN.

De Bovengenoemde belast zich met het Leveren van differente soorten van Brabandsche Rijtuigen uit het vooruaamste fabriek van *Brussel*.

TE KOOP.

5 à 6000 Welwassende Eiken Heesters,

op het Landgoed *EIKENHORST*, onder *Boxtel*; te bevragen bij JAN VAN ROOSMALEN, aldaar.

*** De persoon, die den brief ongedateerd en zonder naamteekening voorzien met het postmerk van *'s Bosch* den 12 dezer maand aan mijn adres heeft gelieven toetezenden, wordt ten vriendelijkste verzocht om mij onmiddelijk met dezelfs naam en woonplaats bekend te maken, aulkende indien hij tot de fatsoenlijke klasse in de Maatschappij behoort niet nalatig blijven om aan deze uitnoodiging te voldoen, en wanneer door hem onverhoopt aan dezelve niet werden voldaan, al werden alle eluikens van de velden ingeademd en kwamen [illegible] vius met allen gloed, van denzelven afrollen, dan zal die persoon, door mij gehouden worden voor een en lasteraar, en voor het uitvaagsel der maatschappij die geene waarde bezit en Gods aardbodem te betreden.

En aangezien niemand zich voor een dusp mourden kan, wachten zal de Justitie met den ingezonden brief gedane bedreigingen openbaar bekend gemaakt, ten einde den reeter hierdoor in staat te stellen ingeval dezelve werden ten uitvoer gebragt om daarop te kunnen attenderen.

Tilburg, den 13 November 1844.

H. A. Hulsse.

*** Den 1ⁿ *Januarij* aanstaande, te *Druten* (Prov. *Gelderland*) bij de ald. Gemeente de post van [illegible] open vallende, worden diegenen die voor zich zelven inclineren mogten, en bewijzen van zedelijk gedrag overleggen en van bekwaamheid geven kunnen, uitgenoodigd, zich voor of op den 15 der volgende maand, per *franco brieven* of liefst in persoon bij den ondergeteekende aan te melden. — Het salaris zal naar de bekwaamheid bepaald worden, doch zal de f 250, niet te boven gaan.

G. P. VAN DEN BOSCH.
Pastoor.

Waarschuwing.

De Administratie der Nederlandsche Diaken- en Begravenis Maatschappij gevestigd te *Gravenhage*, tot hare groote bevreemding, gezien hebbende dat haar gewezen bode HERMANUS ECKELBOOM zich niet ontzien heeft op verschillende valsche kwitantien Contributie bij derzelver leden te ontvangen, zoo worden zij gewaarschuwd meergemelde HERMANUS ECKELBOOM geene betalingen meer te doen.

's Hertogenbosch den 10 September 18[illegible]

Namens de Administratie voornoemd,
De Hoofd Administrateur
G. W. [illegible]

Ter drukkerij van D. A. A. DE KOOY.